

Handläggare: Anna Lindskog
Telefon: 08-508 25 156

Till
Socialtjänst och
arbetsmarknadsnämnden

Remiss av "Första hjälpen i psykisk hälsa" - delbetänkande i självmordspreventions- utredningen, SOU 2010:31

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden godkänner förvaltningens utlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

Socialdepartementet har begärt in remissvar avseende delbetänkandet "Första hjälpen i psykisk hälsa". Betänkandet är en del av Självmordspreventionsutredningen. I betänkandet behandlas vilka förutsättningar som krävs för ett välfungerande och effektivt befolkningsinriktat självmordsförebyggande folkhälsoarbete samt förslag på insatser för att öka allmänhetens medvetenhet och kunskap om självmord och psykisk sjukdom. I utredningen föreslås ett pilotförsök med utbildning enligt The Mental Health First Aid Training and Research Program (MHFA) för personal som i sin yrkesutövning kommer i kontakt med människor med psykisk ohälsa.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden i Stockholms stad ställer sig positiv till förslaget om utbildning för personal i kommunen för att öka kunskapen om hjälp till personer med självmordsnära beteende. Det är dock viktigt att beakta att kommunens personal i och med en sådan utbildning inte förväntas ta över det professionella ansvaret för personer i kris som till stor del vilar på landstinget. Som en del i utbildningen bör det tydliggöras vilket ansvar som vilar på respektive huvudman och vilka interna rutiner som måste finnas för att underlätta samverkan när personal inom kommunen kommer i kontakt med personer med självmordsnära beteende.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden instämmer med tankarna kring att skolan kan spela en viktig roll i det självmordsförebyggande arbetet. Vikten av en fungerande elevhälsa som har beredskap och tar ansvar bör uppmärksammas i projektet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av staben för utredning och projekt inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens handikappråd har behandlat ärendet den 17 juni.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I delbetänkandet jämförs förekomsten av hjärt- och kärlsjukdomar med förekomsten av neuropsykiatriska sjukdomar i befolkningen. Utifrån den jämförelsen dras sedan slutsatsen att en bred satsning bör göras på hälsofrämjande och förebyggande insatser avseende psykisk ohälsa. Psykisk ohälsa drabbar dock betydligt fler/andra än de som omfattas av en neuropsykiatrisk diagnos. Av ärendet framgår att nästan alla självmord har föregåtts av missbruk och/eller en psykisk sjukdom, de dominerande diagnoserna har varit depression, personlighetsstörning och schizofreni.

Strukturella förändringar och förändringar i attityden kring psykisk ohälsa behövs på flera nivåer i samhället. Utbildningssatsningen bör, som föreslås i delbetänkandet, göras bred och under lång tid.

Nationell prevention av suicid och psykisk ohälsa vid Karolinska Institutet (NASP) föreslås få i uppdrag att genomföra ett pilotförsök av utbildningsprogrammet The Mental Health First Aid Training and Research Program (MHFA). Målgruppen för pilotförsöket är personal som i sin

yrkesutövning kommer i kontakt med människor med psykisk ohälsa eller med personer som är självmordsnära. Personal får genom utbildningen verktyg som kan användas i samtal med personer med självmordsnära beteende. Stora delar av socialtjänstens/kommunens personal har inget behandlingsansvar enligt hälso- och sjukvårdslagen för den psykiska hälsan. Efter utbildningen är det viktigt att kommunens personal inte förväntas ta på sig ett ansvar som till stor del ligger hos landstinget. Fokus i utbildningen bör istället ligga på att få vetskap om riskfaktorer, kunna identifiera tecken på försämrad psykisk hälsa och självmordsnära beteende samt hur man länkar vidare till professionell hjälp.

På en mer övergripande nivå, exempelvis arbetsliv och skola, måste kunskap om psykisk ohälsa och självmordsnära beteende finnas. Den övergripande skolmiljön är viktig för att förebygga psykisk ohälsa hos elever. Vikten av en fungerande elevhälsa bör understrykas i pilotförsöket.

Bilagor

1. Första hjälpen i psykisk hälsa, Delbetänkande av
Självmordspreventionsutredningen, SOU 2010:31